

RAPAI GYULA

1923. október 10. Kánya, Tolna vármegye – 1990. december 12. Budapest

MTI/MTVA Fotóarchívum/Vigovszki Ferenc

FŐBB TISZTSÉGEI

Az MDP KV Agitációs és Propaganda Osztálya helyettes vezetője	1956. január–1956. október 31.
Az MSZMP Tolna Megyei Ideiglenes Intéző Bizottsága elnöke	1956. december–1957. június
Az MSZMP Tolna Megyei Bizottsága első titkára	1957. június–1958. április
Az MSZMP KB póttagja	1959. december 5.–1962. november 24.
Az MSZMP KB Agitációs és Propaganda Osztálya helyettes vezetője	1958. április–1960. január
Az MSZMP KB Agitációs és Propaganda Osztálya vezetője	1960. január–1962. február
Az MSZMP Baranya Megyei Bizottsága első titkára	1962. február 7.–1969. november 21.
Az MSZMP KB tagja	1962. november 24.–1980. március 27.
Moszkvai nagykövét	1970. március–1976. augusztus
A Kossuth Könyvkiadó igazgatója	1976. szeptember–1982. december

PÁLYÁJA

Apja, Rapai Mihály hat kataszteri holdon gazdálkodott, egy időben a helyi erdő- és legeltetési társaság elnöke volt. Anyját Kisturi Borbálának hívták. Kilencen voltak testvérek, de csak hárman éltek meg a felnőttkort.

Siófokon négy polgári osztályt végzett, majd a családi gazdaságban és bérelt földjükön dolgozott, mellette a Kornfeld család remetepusztai birtokán napszámos munkát vállalt. 1944. szeptembertől a pécsi 905. híradószázalóaljnál katonai szolgálatot teljesített. Alakulata a támadó szovjet csapatok elől folyamatosan visszavonult, s ő egy kórházi kezelés után Balatonföldvárról hazagyalogolt.

1945 áprilisában belépett a Magyar Kommunista Pártba, a következő évben néhány hónapra ismét behívták katonának egy vasútépítő századba. 1946. szeptembertől Tamásiban az MKP járási bizottságának adminisztrátoraként dolgozott, s megválasztották a párt ifjúsági szervezetének számító Magyar Demokratikus Ifjúsági Szövetség járási titkárának is. 1946 végén pártiskolára küldték Pécsre, amelynek elvégzését követően 1947 elején Zombára került az MKP körzeti titkárának. 1947 végén Bonyhádra helyezték a párt völgyeségi járási titkárságára. 1948. áprilisban ugyanott járási titkárnak választották, tisztségét a Szociáldemokrata Pártnak az MKP-ba olvasztásával létrejött Magyar Dolgozók Pártjában is megőrizte. Járási titkárként főként téeszervezéssel foglalkozott.

1949. áprilistól Pécsen a Baranya megyei pártbizottság szakszervezeti felelőse, rövid ideig a szövetkezeti osztály munkatársa, majd a mezőgazdasági osztály vezetője volt. 1949 végétől a Tolna megyei pártbizottság agitációs és propagandaosztályát vezette, közben 1950-ben öt hónapig a fővárosi pártiskolán tanult. 1952. szeptemberben Moszkvába küldték a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottsága hároméves pártfőiskolájára. Diplomájának megszerzése után, 1955. szeptemberben az MDP KV Agitációs és Propaganda Osztályának munkatársa, rövidesen a pártoktatási alosztály vezetője, 1956. januárban az osztály helyettes vezetője lett.

1956. november 5-én belépett a forradalom idején felosztatott MDP utódként megalakított Magyar Szocialista Munkáspártba. Pártszervezési feladatokkal Szekszárdra küldték, decembertől hivatalosan is ő vezette a Tolna megyei pártbizottságot. 1958. áprilisban visszahelyezték a budapesti pártközpontba, a forradalom előtti pozíciójába, az Agitációs és Propaganda Osztályra osztályvezető-helyettesnek. 1960. januárban, miután az előző hónapban az MSZMP VIII. kongresszusán (1959. november 30–december 5.) póttagként bekerült a Központi Bizottságba, az osztály vezetését is átvette.

1962. februártól 1969. decemberig a Baranya megyei pártbizottság első titkára, egyúttal 1963–1971 között két cikluson keresztül a megye egyik országgyűlési képviselője is volt. Az MSZMP VIII. kongresszusán (1962. november 20–24.) póttagból a KB rendes tagjává lépett elő. 1970 tavaszától moszkvai nagykövetségként szolgált a Magyar Népköztársaságot. 1976 nyarán tért haza, szeptemberben kinevezték a Kossuth Könyvkiadó igazgatójává. A XII. pártkongresszuson (1980. március 24–27.) kimaradt a KB-ból. 1982. december végén a Kossuth Könyvkiadó éléről vonult nyugállományba.

FORRÁSOK

Az MSZMP Politikai Bizottsága 1958. február 25-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 288. fond 5/68. őrzési egység.

Az MSZMP Politikai Bizottsága 1962. január 30-i ülésének jegyzőkönyve. Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára M-KS 288. fond 5/256. őrzési egység.

IRODALOM

Kult László: *Egy jó káder „karrierje” a szocialista Magyarországon. Rapai Gyula politikai pályafutása. Baranyai történelmi közlemények*, (6) 2014. 395–426.